

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕАТРУ, КІНО І
ТЕЛЕБАЧЕННЯ ІМЕНІ І. К. КАРПЕНКА-КАРОГО**

Факультет театрального мистецтва

Кафедра мистецтва театру ляльок

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти на тему
«АКТОРСЬКІ ПРИСТОСУВАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ
КІЛЬКОХ РОЛЕЙ У ВИСТАВІ «У ПОШУКАХ ЧАСУ» ЗА
ОДНОЙМЕННОЮ П'ЄСОЮ Т. ЧУХЕН»**

Студентки 2 (м) курсу МТЛ групи
Освітньої програми мистецтво театру ляльок
Спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»
Галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
Ступеня вищої освіти - другого
(магістр сценічного мистецтва)

Голованенко Аліни Олександрівни

Науковий керівник,

Заслужений артист України, доцент

Попов Леонід Петрович

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ СКЛАДОВІ РОБОТИ АКТОРА НАД РЕАЛІЗАЦІЄЮ КІЛЬКОХ РОЛЕЙ В ОДНІЙ ВИСТАВІ.....	8
1.1. Сучасні методи залучення глядачів до театру.....	8
1.2. Причини та наслідки присвоєння кількох ролей акторові в одній виставі	13
1.3 Основні акторські пристосування для створення художнього образу.	20
Висновки до розділу 1.	25
РОЗДІЛ 2. АКТОРСЬКІ ПРИСТОСУВАННЯ У ВИСТАВІ «У ПОШУКАХ ЧАСУ» ЗА ОДНОЙМЕННОЮ П'ЄСОЮ Т. Чухен	26
3.1.Робота з різними акторськими пристосуваннями у виставі «У пошуках часу» за однойменною п'єсою Т. Чухен.....	26
3.2. Акторська експлікація ролі Жоржика у виставі «У пошуках часу»..	32
3.3. Аналіз персонажу п'єси та вистави.	39
3.4.Робота над створенням сценічного образу	42
Висновки до розділу 2.	43
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	47
ДОДАТКИ.	49

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сьогодні від актора вимагається багато професійних навичок, знань і умінь. Для того, щоб бути конкурентноспроможним і затребуваним митцем у перформативній діяльності, акторові вже не достатньо мати тільки профільну вищу освіту. Від нього вимагається бути пластичним, вміти ефективно виражати різні емоції через міміку, жестикуляцію, мати широку голосову палітру. Бути актором — це постійний процес самовдосконалення та розвитку, який включає у себе різні пункти у сфері театрального мистецтва.

У наш час, коли оновлюються всі види театрального мистецтва самобутньо синтезуються жанри і форми театру. Динамічно розвивається так званий акторський, режисерський театр. Наприклад, режисер Д. Богомазов створив у 2001 році театр «Вільна сцена». У театрі лєвова частка акторів це були випускники майстерні Д. Богомазова, що підкреслює авторський підхід до театрального мистецтва. А згодом актори цього театру були приєднані до Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра. Театр «Вільна сцена» - театр вольовий, особистий проєкт одного режисера, де грали молоді актори.

Театр був індивідуальний, свободолюбивий від класичний форм театрального мислення, наполегливо і послідовно шукав нову мову того театрального руху, який прийнято вважати сучасним театром. Д. Богомазов у статті «КіноТеатр» зазначав що хоче: «щоб в Україні було більше сучасного театру» [2].

Вистави театру навіть здобули премії «Київська пектораль». Театр встиг взяти участь у міжнародних фестивалях в Польщі, Німеччині, Франції, Грузії. А також, виставу «Роберто Зукко» було зіграно під час Днів культури Франції в Україні «Французька весна».

У сучасних реаліях технічні та фінансові ресурси театральних закладів можуть бути обмеженими, саме тому вміння актора виконувати

кілька ролей може забезпечити більш ефективне використання творчого потенціалу. Здатність актора грати кілька ролей в одній виставі робить його більш професійним, гнучким і універсальним. Проте вимагає швидкої адаптації до різноманітних мистецьких викликів і акторських ролей.

Виконання кількох ролей в одній виставі вимагає від актора високого рівня фантазії, розвиненої пам'яті, вміння тримати різні кола уваги одночасно, емоційного контролю та здатності швидко і майстерно переходити від одного образу до іншого. Часом це створює складніші умови існування на сцені, але в той же час дає можливості для творчого зросту актора як професіонала.

Актуальність дослідження особливостей акторських пристосувань у виконанні декількох ролей у одній виставі на сьогодні є важливим і необхідним. Оскільки це сприяє розвитку творчих та експериментальних навичок, що є ключовими для акторської майстерності.

В театрі ляльок акторські пристосування часто включають елементи новаторських методів та підходів до роботи з лялькою. Це допомагає акторам професійно збагачуватися у таких ролях. Кожний об'єкт в театрі ляльок потребує окремого індивідуального підходу. Відповідно окремих та індивідуальних акторських пристосувань. Деякі з системи ляльок обмежені в своїй технічній складовій, і в цьому випадку потрібно особливо точно і обережно підходити до вибору тих пристосувань, які зуміє технічно передати лялька.

Не менш важливим є також привернути увагу студентів театральних університетів до питання освоєння кількох ролей в одній виставі. Висвітлити і надати ключові аспекти щодо різних акторських пристосувань, які будуть допомагати майбутнім професійним акторам при створенні ролей на початкових етапах. Ці знання дозволять їм експериментувати з різними засобами виразності, розширюючи та збагачуючи їх акторський потенціал.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження – дослідити на проаналізувати особливості роботи процесу створення акторських пристосувань для реалізації кількох ролей в одній виставі та розкрити їх специфіку та ефективність.

Основні завдання дослідження:

- Розглянути особливості створення акторами кількох персонажів-образів в одній виставі;
- Дослідити основні акторські пристосування;
- Висвітлити вплив соціального контексту персонажу на інтерпретацію та втілення різних образів, завдяки акторським пристосуванням;
- Виокремити найбільш вживані акторські пристосування на прикладі вистави «У пошуках часу»;
- Провести аналіз п'єси та ролі Жоржика у виставі «У пошуках часу».

Об'єкт дослідження – особливості роботи актора над створенням кількох ролей в одній виставі.

Предмет дослідження – різновиди акторських пристосувань для виконання кількох ролей у виставах театру ляльок.

Наукове значення роботи (для магістрів). Отримані результати дослідження: «Акторські пристосування для виконання кількох ролей у виставі «У пошуках часу» за однойменною п'єсою Т. Чухен» дозволять одному акторові інтегрувати різні стилі гри для ефективного виконання кількох акторських образів. Наукове значення результатів показують, що акторські пристосування є важливими і впливають на розкриття персонажів-образів в одній виставі. Також це дасть інформацію про те, як актори взаємодіють із глядачами, які фактори впливають на сприйняття

вистави та чому деякі акторські прийоми ефективніше взаємодіють із публікою.

Вивчення «Акторських пристосувань для виконання кількох ролей у виставі «У пошуках часу» за однойменною п'єсою Т. Чухен» з наукової точки зору допоможе розкрити внутрішні механізми акторського мистецтва, глибше зрозуміти вплив на глядача та розвивати нові методи вивчення та тренування акторів.

Практичне значення одержаних результатів. Дослідження «Акторські пристосування для виконання кількох ролей у виставі «У пошуках часу» за однойменною п'єсою Т. Чухен» може допомогти розробити більш ефективні методи навчання сучасного актора. Це може включати в себе вдосконалення різних акторських тренінгів, впровадження нових технік та методів для поліпшення акторських навичок.

Це дослідження дозволяє зрозуміти, як актор може ефективніше втілювати, розвивати характери та передавати емоції індивідуально для кожної окремої ролі. Не менш важливим є вміння робити пристосування «своїми», тобто органічними. Це може включати в себе аспекти голосового контролю, жестів, емоційної палітри та інші складові акторської майстерності. Акторські пристосування можуть допомогти акторам краще підготуватися до своїх ролей, вивчаючи та розвиваючи необхідні навички, розуміючи специфіку кожного персонажа.

Варто зазначити, що дане дослідження буде корисно не тільки акторам, а й режисерам. Режисерам варто розуміти можливості та особливості акторських пристосувань для покращення професійної комунікації в роботі з акторами, визначення відповідної атмосфери та темпоритму сцени.

Апробація результатів (дипломної) магістерської роботи. Вистава «У пошуках часу» була представлена на сцені навчального театру Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-

Карого та була затверджена рішенням кафедри мистецтва театру ляльок для показів у репертуарі навчального театру.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, дев'яти підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг магістерської роботи складає – 67 сторінок. Основний зміст вкладено на 49 сторінок. Список використаних джерел складає 19 позицій.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ СКЛАДОВІ РОБОТИ АКТОРА НАД РЕАЛІЗАЦІЮ КІЛЬКОХ РОЛЕЙ В ОДНІЙ ВИСТАВІ

1.1. Сучасні методи залучення глядачів до театру

На сьогоднішній день є багато місць для розваг та форм дозвілля куди можна піти розширити свій рівень культури. Є багато кінотеатрів з популярними фільмами. Якщо раніше, треба було чекати прем'єру голлівудського фільму декілька місяців, то наразі ми можемо одночасно отримати доступ до перегляду фільмів, інколи навіть не виходячи із дому. Або наприклад кінотеатри формату 4D стають популярними в кіно індустрії, пропонуючи глядачам не лише перегляд фільмів, але й повноцінний вражаючий та іммерсивний досвід. Такі фільми включають в себе вітряні потоки, бризки води, світлові та ароматичні ефекти, які доповнюють враження від перегляду фільму. Наприклад, якщо на екрані відбувається сцена з дощем, глядачі можуть відчутти краплі води.

Музеїв як класичних форм, звичних для соціуму, так і інтерактивних, які включають в себе не тільки знайомство із культурної спадщиною, а й залучають відвідувачів ознайомитися іншими методами сприйняття. Наприклад інтерактивний музей «Музей Науки», де продемонстровані найважливіші наукові здобутки людства. Там можна побачити велосипед з квадратними колесами, двометрову голограму, як побудований людський організм, потримати в руках органи людини та головний мозок. Найбільш оригінальний експонат, який можна побачити в музеї Науки – це скляна стеля, яка змінює колір [11].

Музей у темряві «Третя після опівночі». Музей надто вражаючий, тому що відвідувачі поринають в цілковиту темряву у супроводі незрячого гіда-екскурсовода. 45 хвилин повної темряви ви можете походити інтерактивними вулицями, зайти в квартиру і пограти в м'ячем тощо.

Ми навіть не будемо брати до уваги парки, різні атракціони тощо. Оскільки вони хоч і приносять задоволення, проте не містять у собі мистецьких складових.

Саме тому театрові все важче стає триматися на одному рівні з такими інноваційними культурними галузями. Театр має бути конкурентоспроможним і боротися за своє місце популярності і попиту з усіма сферами дозвілля. Тому пропонуємо розглянути основні методи залучення глядачів до театру, користуючись прикладом найуспішніших спроб в Україні.

За роки незалежності український театр пройшов значний творчий шлях та постійно змінювався і удосконалювався. Існує думка, що «люди в Україні не ходять в театр», що театр – це непопулярна, тобто архаїчна форма дозвілля. Втім, такі радикальні судження переважно відображають настрої авторів різних статей, а не реальні дані театральної справи. Сьогодні, як зазначає інформаційно-аналітичний ресурс ZAXID.NET за статистикою, в Україні театр відвідують майже 10% людей [10]. Театр в Україні технологічно і естетично рухається вперед і не стоїть на місці. Театр, як наголошує режисер національного академічного театру ім. І. Франка І. Уривський: «театр завжди був і є в моді, але для вузького кола людей, і це коло поступово й дуже повільно розширюється» [7].

І справді це коло дуже стрімко розширюється, тому на основі успішних прикладів та власних спостережень можна виділити такі сучасні методи залучення глядачів до театру, а саме:

- Популяризація у соціальних мережах;
- Впровадження максимально актуальних тем сьогодення для;
- Реалізація акторських експериментів.

Розглянемо кожний з цих методів окремо та їх специфіку використання.

Отже, перший метод – популяризація театру за допомогою **соціальних мереж**. Кожен театр, який хоче або планує залучати цільову аудиторію, яка користується соціальними мережами “Instagram”, “Facebook” “TikTok”, “Youtube”, а на сьогодні використання соціальних мереж в Україні за аналізом GlobalLogic на основі відкритих даних становить 76,6% [12].

Вище згадана цільова аудиторія коли відвідує театр, обов’язково сфотографується в приміщенні, зробить відео або фото фрагменту вистави, а потім опублікують контент на таких платформах, як “Instagram”, “TikTok”, “Facebook” тощо. Дописи швидко розлітаються в соціальних мережах і велика кількість людей дізнається про прем’єри театрального простору. Наприклад балет О. Коляденко “Freedom Ballet” випустив спектакль під назвою «Шафа». Ця вистава швидко набрала популярності, адже користувачі соціальної мережі “TikTok” виклали відео-уривки з вистави, які в середньому набрали 45 тисяч переглядів. Після такої популярності, вистава проходить з постійними аншлагами, квитки неможливо придбати навіть за місяць.

Сучасним прикладом-феноменом також є вистава «Конотопська відьма» національного академічного драматичного театру ім. І. Франка за однойменною повістю Г. Квітки-Основ’яненка. Згідно з даними загальноукраїнського суспільного телеканалу «СуспільнеКультура», за 25 показів вистава зібрала 5,8 мільйона гривень. Станом на сьогодні відеоролики під хештегом¹ «Конотопська відьма» зібрали 32,1 млн переглядів у соцмережі “TikTok”. На початку листопада, ця цифра становила 21,8 млн переглядів. Користувачі “Instagram” опублікували більш як 1000 дописів із цим самим хештегом.

---

¹ Хештег – це це ключове слово або фраза, перед якими ставиться символ # і які використовуються в публікаціях у соціальних мережах.

Квитки можна буде купувати тільки з березня, адже на січень та лютий вони вже розкуплені.

Іншим методом є **впровадження максимально актуальних тем сьогодні** для реалізації вистав. Театр намагається бути релевантним, створюючи вистави теми яких наразі співпадають з проблемами суспільства.

На думку режисера–постановника національного академічного драматичного театру ім. І. Франка І. Уривського: «Найчастіше в театрі звертаються до актуальних тем, які є живими та які зачіпають певні больові точки людей...важливо влучити в сьогоднішній день» [7].

Такою важливою на сьогоднішній день стала вистава «Калігула» в театрі ім. І. Франка режисера І. Уривського. Вистава, яка народилася під час повномасштабної російсько-української війни. Твір А. Камю в теперішніх умовах набув нових акцентів, які турбують глядача.

Застосовуються інакші від класичних, звичних театральних форм прийоми, жанри. На підмостках міста Києва діють та викликають позитивні реакції глядачів п'ятдесят театральних ансамблів, кожен із яких виявляє виразно індивідуальні стилістичні особливості.

Прикладом є безліч вистав таких як: національний академічний театр ім. І. Франка вистава «Весілля Фігаро», національний академічний театр ім. Л. Українки вистава «Джульєтта і Ромео» або український незалежний Дикий театр з виставами «Кицюня», «Механічний апельсин» зовсім інший, театр – який травмує, обурює, викликає залежність, київський національний академічний Молодий театр зі своїм різноплановим репертуаром – «Жагуча таємниця» у виконанні студентів та шедевр світового мюзиклу «Кабаре» із професійними акторами театру та запрошеними акторами, вистава «Точка зору» в Малому українському драматичному театрі, яка відбувається в повній темряві. І тому театр проявляється кардинально по-різному.

Наступним методом, є **реалізація акторських експериментів**. Можна сміливо сказати, що сьогодні театр є різнобічним. Одним із таких експериментів є те, що актор може грати декілька ролей в одній виставі.

Вдалим прикладом є моновистава “Pinnocio” («Пінокіо») словенського театру “LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR” («Маріборський театр ляльок», “MARIBOR PUPPET THEATER”), що базується в Словенії м. Марібор.

Актор М. Безеляк грає тесляра, який оброблює дерев’яні вироби. Цю виставу виконавець грає майже без слів. Він майстерно перекидає з руки в руку дерев’яного молотка в образі якого представлений головний персонаж Піноккіо. Всі інші персонажі представлені деревообробними інструментами та шматками дерева, які «оживають» та починають «жити» на сцені.

Також окрім таких експериментів, сучасні актори є більш мультисциплінарними і в свою чергу можуть самостійно працювати в театральних проектах як актори вистави та і режисери.

Яскравим прикладом є – німецький лялькар А. Дорон. Актор, який виступає в ролі режисера для своїх спектаклів, окрім цього курує кожен проект як продюсер. Він використовує ляльковий напрям, який найбільш відповідає його особистим та художнім уподобанням. Його персональні вистави “Plastic Heroes” («Пластикові герої»), “Boxed” («Коробка») отримали кілька міжнародних значущих нагород. Його регулярно запрошують на фестивалі та в театри по всьому світу, і на сьогоднішній день він гастролював близько в 40 країнах. Вистави, які він режисував, такі як «Години відвідування закінчилися» та «Тривога в контактному зоопарку», були запрошені до престижної програми дитячих та молодіжних вистав Augenblickmal у Берліні.

Ще одним прикладом можна відмітити виставу «Ти вмієш свистіти, Йоанно?» в театрі ляльок Гулівер (“Guliver Puppet Theater”), який

функціонує в Польщі м. Варшава. Вистава оповідання про відносини між поколіннями, дружбу онука і дідуся з використанням ляльок-тантамаресок. Де режисером і актором виступає Т. Коволь.

Т. Коволь виконує функцію режисера не лише у створенні вистави «Ти вмієш свистіти, Йоанно?», але й у рамках іншого експерименту, в якому він виступає як актор і режисер. Це вистава «Як працює пиросос?» в театрі ляльок Гулівер (“Guliver Puppet Theater”). Історія про створення пирососа, яка продемонстрована в техніці театру тіней, належить до невід’ємної частини міні-спектаклю, організація якого передбачає проведення театральних майстер-класів. Під час цих вистави юні глядачі вивчають секрети театру тіней та активно взаємодіють у ролі творців. Діти отримують практичні навички техніки анімації та взаємодіють безпосередньо з актором (Т. Коволем), що сприяє їхньому заглибленню в театральний процес та активному залученню до творчого вираження.

Т. Коволь має чудовий творчий підхід, спрямований на об’єднання акторської та режисерської діяльності, демонструючи свою творчу унікальність.

1.2. Причини та наслідки присвоєння кількох ролей акторові в одній виставі

Надання акторові кількох ролей у виставі може бути обумовлене кількома факторами. Нижче зазначені деякі можливі причини враховуючи досвід сучасних театральних митців:

Розширення акторського діапазону. Назначати актора на декілька ролей може бути викликом для його творчого розвитку та вираження різноманітності акторського потенціалу, оскільки кожна роль вимагає від актора різноманітних навичок.

Вдалим прикладом є вистава «Синій автомобіль» в Київському національному академічному «Молоду театрі» режисера І. Славинського .

Це одноактова моновистава, яка вражає своєю високою майстерністю та неординарністю. Признана істинним хітом серед театральної аудиторії, ця вистава унікальна тим, що весь сценічний ефект зосереджений виключно на виконавці головної ролі – О. Вертинському. Вистава вимагає від актора високого рівня таланту та харизми для того, щоб втримати увагу глядачів на протязі всієї вистави.

Актор О. Вертинський, крім того, що втілює безліч персонажів, також виконує роль оповідача, що робить його виступ подвійно вражаючим. За лічені секунди він здатний перетворитися з одного образу в інший, створюючи на сцені багат шаровий ансамбль персонажів. Експресивність його гри настільки виразна, що глядач, практично, не може відірвати погляд від вистави. В цьому акторові також допомагають сценічні засоби виразності такі як: приглушене освітлення, мінімалістичні декорації та музичне оформлення все це працює синергетично², створюючи атмосферу, що повністю поглиблює глядача в контекст вистави.

Також надання акторам декількох ролей може бути **частиною театрального експерименту**, де режисер чи театральный колектив працює над новаторським підходом до використання акторських ресурсів.

В якості прикладу є експериментальна вистава «Афродизіак», яка вперше в Україні була поставлена на арені цирку. Режисером вистави виступив М. Голенко. Актор О. Ярема зіграв там відразу дві ролі, одна з яких була чоловіча, а інша жіноча.

Іншим прикладом можна назвати, виставу в театрі ім. І. Франка «Віват, королево!», де гра актриси Л. Смородіної справила справжній фурор. Акторка зіграла одночасно дві головні ролі королев: Марію та Єлизавету. Це справляло вражаючий ефект, тому що вистава йшла протягом 2,5 годин і у виконавиці було понад 18 переодягань протягом всієї вистави .

---

² Синергетично - походить від грецького слова "synergos", що означає "спільно працюючий".

Різні характери, різні образи. Сама ж актриса згадувала, що тільки її колеги знали, що відбувалось за лаштунками. Тільки но вона залишала сцену, її помічниці стояли наготові, швидко міняли їй перуку, плаття, туфлі, грим, помаду – відповідно після цих трансформацій на сцені, для глядачів, з'являлась ніби-то зовсім інша акторка.

Одним з цікавих фактів є те, що під-час гастролей Б. Ступку, який також грав у цій виставі, якось запитали: «А чому не вийшла на поклон Єлизавета?». Актор пояснив, що Єлизавета не вийшла, оскільки обидві ролі, Марії і Єлизавети, виконує одна артистка – Л. Смородіна. Це викликало здивування глядачів, які раніше вважали, що ці ролі грають дві різні артистки. Лише маленька дівчинка³, зауважила, що Л. Смородіна не встигла перевзутися, тому глядачка зрозуміла, що цю роль грає одна людина [16].

Надання акторові кількох ролей у виставі може **спростити організаційний процес виробництва вистави** та сприяти зручності в роботі акторів та режисера. Для глядачів це може бути захоплююче та несподівано, коли вони бачать того ж самого актора в різних образах. Це може створити образ вистави.

Декілька ролей, виконані однією особою, можуть додавати глибину персонажу-образу, розкривати нові сторони характеру головного героя.

Наприклад лялькова вистава Київського муніципального академічний театру ляльок на лівому березі Дніпра «Оскар і Рожева пані», у постановці М. Урицького. Окрім того що це знакова вистава, це ще й влучний приклад де актор виконує декілька ролей у одній виставі.

Як зазначала сценографиня О. Філончук, спочатку для вистави був виготовлений весь комплект ляльок (Оскара, Рожевої Пані, Пеггі Блу, діти, мама, тато, лікар Дюссельдорф) [1]. Проте коли на сцену «вийшли» всі персонажі режисер вирішив залишити тільки трьох – Оскара, Рожеву Пані

---

³ Глядачка з вистави

та Пеггі Блу, без яких, на його думку, не обійтись. Так у виставі залишилось три ляльки і два актори І. Федірко та Ю. Шаповал, хоча у творі шість дійових осіб. Ю. Шаповал грала Рожеву пані, яка уособлювала в собі всіх інших персонажів-образів, які не були схожі один на одного.

Актриса впоралася зі своїми ролями, подарувавши глядачам характерні інтерпретації персонажів образів Пеггі Блу та Рожеву пані. Для втілення персонажу – образу Рожевої пані актриса використала різні голосові техніки для вираження емоцій, пластику акторки, можна було порівняти з блискавкою наскільки швидкою і запальною була її Рожева пані. Кардинально інший образом була Пеггі Блу – тембр високий, ніжний, рухи виважені та спокійні. Одяг акторів був чорний і не брав увагу на глядача. Це дало змогу актрисі використовувати різні додаткові елементи, такі як: волосся, накладні вуса, кепки. Це було потрібно, аби показати фрагменти зустрічей Оскара з такими персонажами, як Поп Корн, лікар Дюссельдорф, батьки Оскара тощо. На міжнародному театральному фестивалі «Мельпомена Таврії» робота Ю. Шаповал була відзначена нагородою за «Кращу жіночу роль».

Тріумфальною стала також для вистави та її творців 24-а церемонія вручення премії в галузі театального мистецтва «Київська пектораль». Вперше в історії премії вистава театру ляльок номінувалася в трьох категоріях, в яких традиційно були представлені роботи драматичних театрів («Краща вистава/вистава драматичного театру», «Краща режисерська робота» та «Найкраща жіноча роль»). На думку експертів премії, спектакль виявився кращим у двох з трьох номінацій.

Діаметрально протилежним прикладом можна виокремити не мистецькі та художні, а й технічні причини, через які акторів назначають для роботи над кількома ролями у одній виставі. В деяких випадках театральні групи можуть **мати обмежений акторський склад.**

Приміром це стає необхідністю, особливо у випадках, коли кількість ролей у виставі перевищує кількість акторів, доступних для залучення у виставу.

Наприклад, якщо вистава передбачає 15 ролей, а театр має лише 10 акторів, режисер може вирішити доручити деяким акторам виконання більше, ніж одної ролі. Це вимагає від акторів гнучкості, технічної вправності та здатності швидко переключатися між різними образами на сцені.

Такий підхід може виявитися важливим для забезпечення якісного виконання вистави, навіть при обмеженому акторському складі. Актори в таких ситуаціях повинні виявити велику майстерність та готовність до імпровізації, щоб вдало втілити різноманіття образів і створити зручні переходи між ролями, зберігаючи при цьому виразність та вірогідність.

Наступний приклад, п'єса «П'ять пісень Полісся» сучасної драматургині Л. Тимошенко, яку режисер Д. Весельський обрав для постановки вистави в Малому українському драматичному театрі, містить п'ять коротких історій, що трапилися на українському Поліссі за останні 100 років. Актори грають виставу «Пісні Полісся» використовуючи різноманітні акторські пристосування, такі як: зміна костюму, манера поведінки, жести, артисти демонструють вражаючу варіативність персонажів. Варто відзначити, що, незважаючи на множинні зміни, основною константою залишається поліська говірка, яка беззмінно звучить протягом всієї вистави.

Актори театру навіть відправились в експедицію, щоб дізнатись тонкощі поліської говірки. Як згадує в своєму інтерв'ю «СуспільнеКультура» акторка театру М. Чуприненко : «Для мене була цікава природа і як інакше люди говорять, по-іншому будують свій побут. Коли їздили до людей, було дуже цікаво дивитися, слухати, помічати різні тонкощі діалекту» [14]. Ця експедиція стала важливою, оскільки дозволила

акторам отримати глибокі інсайти⁴ щодо тонкощів поведінки, особливостей менталітету та ідентичних рис поліського народу. В силу свого наукового характеру, забезпечила акторам унікальну можливість вивчення аутентичних особливостей поліського говору, розкриття унікальних висловів та поглиблення розуміння внутрішнього світу та взаємодії персонажів. Ця діяльність дозволила акторам не лише адаптувати свої акторські витоки до місцевого колориту, але й вивчити різноманітні аспекти культурного контексту, впроваджуючи різні ідеї та концепції у виставу.

Наступний примір це вистава «Нехай щастить». Внаслідок російської агресії та воєнних подій в Україні, театральна діяльність в Харківському академічному драматичному театрі ім. Т.Г. Шевченка стала серйозною небезпекою. Умови війни привели до того, що театр не міг ефективно функціонувати, адже територіальні обстріли та загроза безпеці обмежували можливості його здійснення будь-яких театральних подій. Театр стикнувся із серйозними викликами, такими як: розсіяння колективу та обмеження доступу глядачів до театральних заходів.

Однак крізь ці труднощі та втрати виблискують акторська, режисерська мужність та непохитна воля театального співтовариства продовжувати творчий шлях, несучи у серці надію на відновлення та відродження культурного життя.

Головний режисер Харківського академічного драматичного театру ім. Шевченка С. Пасічник та актори театру Р. Жиров, Д. Петров усі троє приймають рішення створити виставу для військовослужбовців. Степан, Роман і Дмитро почали шукати формат вистави, де була б мінімальна кількість колективу та реквізиту, щоб втрюх бути мобільними і легко переїжджати з одного міста в інше. Творче тріо довго шукали п'єсу, яка б їм підійшла і потім такою виявилась п'єса грузинського автора Б.

---

⁴ Інсайт - це метод отримання точного та глибокого розуміння чого-небудь.

Джанікашвілі «Війнонька». Але їй було дуже важко втілити, тому що там фігурувало вісім персонажів, а це потребувало великої кількості акторів. Згодом Д. Петров пропонує зробити виставу з ляльками і запрошує до своєї команди лялькаря Харківського державного академічного театру ляльок ім. В. А. Афанасьєва П. Савельєва.

П. Савельєв для того, щоб розрізнити персонажів і не заплутатись в репліках приділяв велику увагу ретельному відтворенню образів через використання різноманітних предметів і одягу, які були доступні в обраному моменті. Одноосібно виконуючи ролі п'яťох персонажів в одній виставі, він здійснював маніпуляції з реквізитом та аксесуарами для підкреслення індивідуальності кожного персонажа. У процесі пошуку він віднайшов різні голосові забарвлення персонажів, манеру поведінки, характер. Це було вкрай важко тому що він один грав п'яťох персонажів.

Це дало можливість створити вражаючу варіативність образів, де кожний персонаж мав свої власні голосові та поведінкові особливості.

Також на теренах лялькового простору України є приклад вистави «Котигорошко» у Волинському академічному обласному театрі ляльок. А. Кутова виконує кілька ролей в одній виставі крім того, що вона грає персонажа Олену, вона ще встигає маніпулювати ляльками своїх колег (їх понад 15). За своїми власними словами, в інтерв'ю «СуспільнеНовини» А. Кутова зазначає, що веде не тільки свою ляльку, але й керує ляльками своїх сценічних партнерів, реалізація чого підкреслює її мультифункціональність та високий рівень театральної майстерності [15].

Також не винятком є актори Одеського театру юного глядача ім. Ю. Олеші, у виставі «Клубок казок». Зокрема, у вказаній постановці актори, внаслідок відсутності частини колективу, який залишив територію України у зв'язку з війною, змушені виконувати неодноразово декілька ролей в одній виставі.

Подібна необхідність виникла внаслідок еміграції частини театрального ансамблю, що вимагало від залишених акторів еластичного та креативного підходу до творчого процесу. Внаслідок цього, актори, взявши на себе функції відсутніх колег, не лише втілюють існуючі ролі, але й вдосконалюють свої таланти в мистецтві імпровізації та творчого експерименту, створюючи свої власні та унікальні інтерпретації персонажів.

Використання одного актора для кількох ролей є **ефективним способом максимально використати обмежені ресурси.**

Надання акторові кількох ролей у одній виставі може виникнути не лише через обмежений акторський склад в театрі, але також через інші обставини, такі як фінансові обмеження.

Існує практика «запрошених акторів» на разові вистави або гостьові виступи. В цьому випадку актор може виконувати кілька ролей в одному театрі або навіть в різних театрах під час своїх гостьових виступів. Це дозволяє театрам залучати талановитих акторів навіть при тимчасовому обмеженні їхньої участі.

Такі стратегії є необхідними для забезпечення стабільної роботи театрів та реалізації творчих задумів режисерів при обмежених ресурсах.

1.3 Основні акторські пристосування для створення художнього образу.

Акторські пристосування є ключовим елементом акторської діяльності, оскільки вони сприяють ефективному втіленню художнього образу, надаючи йому правдивості та глибини. К. Станіславський в своїй роботі «Робота актора над собою» зазначає наступне: «Пристосування - ми надалі будемо називати як внутрішні, так і зовнішні хитрощі, за допомогою яких люди застосовуються один до одного при спілкуванні і допомагають впливу на об'єкт» [3].

Створення персонажа вимагає від актора ретельного аналізу тексту, виявлення внутрішніх конфліктів та мотивів, а також врахування того, як вони взаємодіють із контекстом п'єси. Завдання актора полягає в умінні передати ці аспекти через власні емоції та досконалу техніку гри.

Емпіричний⁵ аналіз демонструє, що створення художнього образу завжди є довгим і надзвичайно складним процесом. Цей процес передбачає, що актор поетапно осмислює свого персонажа, відбирає характерні особливості його індивідуальності, а після цього співпрацює з ними, культивує їх у себе. У цьому творчому процесі ключову роль відіграють спостережливість актора, його фантазія, темперамент, життєвий досвід і інші якості. Процес створення художнього образу вважається великою, майстерною та інколи болісною працею. Важливо зазначити, що ця праця вимагає не тільки напруженої діяльності під час репетицій, але й поза ними.

Основний зміст у створенні образу для своєї ролі полягає в передачі емоційного та інтелектуального багатства персонажа, яким надається індивідуальна особистісна ідентичність, що робить його відмінним і неповторним. Це досягається через використання многогранних та різнопланових акторських пристосувань, які можна виокремити:

Голос актора. Голосові техніки є надзвичайно важливим елементом акторської майстерності, представляючи значущий акторський інструмент для вираження і передачі різних образів. Голос актора визначає його здатність експресивно виражати емоції та переносити їх на глядачів. Правильно використані голосові дані дозволяють акторам створювати різні тони, інтонації та ритми, щоб підсилити діалоги. Актори використовують різні тембри, гучність та акценти для відтворення особливостей героїв, надаючи їм унікальний голосовий ідентифікатор. Дикція, чіткість мови та

---

⁵ Емпіричний - означає вивчення даних, отриманих через конкретні спостереження.

вміння використовувати різні акценти можуть впливати на сприйняття персонажа. Наприклад, це можуть бути різні говірки, діалекти тощо.

Загальна інтерпретація героїв, взаємодія з аудиторією та емоційна глибина в значній мірі залежать від голосових технік актора. Поряд із іншими акторськими пристосуваннями, вмиле використання голосу дозволяє акторові досягти високого ступеня виразності у створенні своїх художніх образів.

Наступним акторським пристосуванням є **пластика, а також хореографія, хода та пантоміма**. Вони відіграють значущу роль у формуванні та вираженні художнього образу, а також впливають на взаємодію актора з аудиторією. Ці елементи є важливими аспектами акторської майстерності, що об'єднують в собі фізичні компоненти. Актор, володіючи пластикою, може виразно визначити фізичні особливості свого персонажа. Рухи тіла, постава та жестикуляція стають важливими засобами для створення індивідуальності та неповторності характеру. Наприклад, в залежності від періоду чи середовища, де розгортається дія, акторська пластика може підкреслити автентичність сцени або збалансований та виразний рух може створити враження гармонії та елегантності. Вмиле використання рухів тіла допомагає акторові адаптувати свою пластику і рухи до вимог конкретної епохи чи місця. Актор за допомогою пластики отримує інструмент для створення «живого» образу.

Хореографія, в свою чергу, впливає на естетичний аспект акторської гри, розвиваючи вміння актора виражати себе через танцювальний рух. Хореографія може стати потужним засобом для виявлення особливостей характеру персонажа. Рухи, що супроводжуються танцювальною композицією, можуть передати індивідуальні риси та допомогти глядачеві краще розуміти внутрішній світ персонажа.

Хо́да та пантомі́ма є не менш важливим пристосуванням, за вище згадані. Хо́да може ефективно передавати характер та стан персонажа. Наприклад, важка, нестійка хо́да може вказувати на фізичне або емоційне ускладнення або ж вікове, тоді як легка та граціозна хо́да може сигналізувати про впевненість чи радість. Також вона може слугувати індикатором соціального статусу персонажа чи характеристик середовища. Наприклад, елегантна хо́да може свідчити про високий соціальний статус, тоді як спрощена чи робітнича хо́да може підкреслити простоту.

Хо́да та пантомі́ма можуть служити як інструменти для розкриття наративу⁶. Рухи та жести можуть доповнювати або підкреслювати діалоги, роблячи виступ більш виразним та цікавим. Пантомі́ма, яка включає жести та виразні рухи, може допомагати акторові виразно відображати думки персонажа.

Слідуюче акторське пристосування це **міміка обличчя**. Міміка дозволяє актору виразно виражати емоції персонажа. Зміни в виразі обличчя, такі як усмішка, здивування, гнів чи смуток, допомагають передавати внутрішні почуття та стан персонажа. Міміка є мовою без слів, що дозволяє акторові взаємодіяти з аудиторією та передавати інформацію без використання вербальних виразів. Вона може розкривати характер, реакції персонажа. Міміка обличчя є важливою для взаємодії з іншими акторами на сцені. Вона може служити як індикатор для партнерів по сцені щодо емоційного стану та намірів персонажа, полегшуючи взаєморозуміння між учасниками вистави.

Костюми та грим визначають зовнішній вигляд персонажа, допомагаючи акторові відтворювати індивідуальність, епоху чи соціальний статус персонажа. Це важливо для створення автентичних та переконливих образів. Використання відповідних костюмів може допомагати акторові

---

⁶ Наратив – розповідь, пояснення.

ідентифікувати ключові моменти сюжету або виокремити важливих персонажів. Спільна естетика костюмів може підкреслити зв'язок персонажів та підтримувати спільний художній концепт. Грим дозволяє акторам перетворювати свою зовнішність та вигляд до вимог ролі. Відкривається можливість створення персонажів різних вікових категорій, фізичних станів, національностей та стилів життя. Гримом можна підкреслити та виділити ключові особливості персонажа. Виділення контурів обличчя, нанесення маски, а також використання акцентованих елементів гриму допомагає створити виразного та запам'ятовуваного персонажа. Отже, важливість гриму у світлі акторських пристосувань проявляється в його здатності до трансформації.

Наступне це **реквізит** (власне, предмет, що використовується на сцені) він виступає важливим акторським пристосуванням, що має місце у створенні художнього образу. Використання реквізиту дозволяє акторові наблизити свої виступи до реальності, роблячи сценічні образи більш реалістичними. Він також може слугувати як засіб для вираження характеру персонажа. Вибір та використання певних предметів може розкрити особливості та уподобання персонажа, доповнюючи його образ. Реквізит може використовуватися для підкреслення ключових сюжетних моментів. Певні предмети можуть слугувати як символи чи метафори, що підсилюють розвиток сюжету. Візуальна взаємодія з різними предметами реквізиту може створювати у глядачів власні інтерпретації та допомагати їм глибше зануритися у виставу.

Акторські пристосування для створення художнього образу виступають як важливий набір інструментів, «хитрощів» які допомагають акторам створювати виразні, реалістичні та переконливі образи, розширюючи межі їхнього творчого вираження та глибоко впливаючи на якість створеного образу.

Висновки до розділу 1.

1. Основними висновками до розділу 1 є те, що сучасні методи залучення глядачів до театру підкреслюють актуальність та креативність театральної сцени. Вони дозволяють театрам пристосовуватися до сучасних тенденцій та використовувати безліч інновацій для привертання уваги аудиторії. Використання сучасних методів сприяє розширенню аудиторії театру, оскільки вони можуть привертати не лише традиційних любителів театального мистецтва, але й нових відвідувачів.

2. Надання кількох ролей акторові в одній виставі виступає частиною акторського експерименту, що сприяє його творчому розвитку та пошуку нових виразних засобів. Також, це може спростити організаційний процес вистави, оптимізувати бюджет та ресурси, а також зменшити кількість учасників акторського ансамблю. Це є вигідним стратегічним рішенням, яке сприяє розвитку акторського мистецтва та оптимізації театального виробництва.

3. Варто підкреслити, те що акторські пристосування дозволяють акторам створювати глибокі та комплексні образи, заповнюючи їхнього персонажа різними емоційними, фізичними та психологічними відтінками. Існує низка основних і важливих акторських пристосувань, які ми виокремили та проаналізували, чому вони є важливим в процесі створення акторського-образу.

РОЗДІЛ 2. АКТОРСЬКІ ПРИСТОСУВАННЯ У ВИСТАВІ «У ПОШУКАХ ЧАСУ» ЗА ОДНОЙМЕННОЮ П'ЄСОЮ Т. ЧУХЕН

3.1.Робота з різними акторськими пристосуваннями у виставі «У пошуках часу» за однойменною п'єсою Т. Чухен.

У виставі "У пошуках часу", зацікавлює вмілий акторський арсенал Т. Чухен, яка вдало реалізовує кілька ролей, взятих на себе в межах однієї вистави використовуючи різноманітні акторські пристосування. Незважаючи на те, що інші акторки також демонструють свою майстерність, варто відзначити, що ролі Т. Чухен виділяються великою різноманітністю акторських пристосувань та емоційною насиченістю.

У контексті загальної концепції вистави, де всі акторки виконують ролі лаборантів, так і своїх унікальних персонажів, Т. Чухен вміло балансує між різними ролями а саме: Камелія, вчителів (географії, малювання та кун – фу) та лаборантки; зберігаючи виразність та автентичність в кожному виконанні.

Особливу увагу слід приділити ролі Камелії, яку Т. Чухен створює з особливим чуттям та глибиною. Т. Чухен, виконуючи роль Камелії у виставі «У пошуках часу», вражає своїм майстерним використанням акторських пристосувань, зокрема пластики, голосу та художньої виразності ляльки, що допомагають передати ніжність і тендітність образу.

Пластика, використовувана Т. Чухен, надає її персонажу особливу естетичність. Обережні рухи, вирізняючись легкістю та грацією, відображають ніжність Камелії та її тендітний характер. Вдало впроваджена пластика створює образ, який захоплює своєю деталізацією та виразністю, надаючи глядачеві можливість глибше відчувати внутрішній світ персонажа.

Голос Т. Чухен в ролі Камелії відзначається високим та тонким тембром, що акцентує ніжність та обережність характеру. Високий

голосовий регістр додає образу легкість та жіночність, відтворюючи звучання, яке ідеально вписується в характер Камелії. Сміх Камелії, втілений Т. Чухен, функціонує як символ легкості та жаги до життя, що надає образу додаткового виміру та виражає внутрішній потяг Камелії до радості та насолоди до життя.

Художня виразність ляльки, використана для створення образу Камелії, підкреслює її тендітну природу та легкість. Лялька Камелії є – планшетною лялькою. Кожен рух ляльки важливий у передачі характеру персонажа, і Т. Чухен вдало використовує це акторське пристосування для досягнення глибокої емоційної взаємодії з аудиторією.

А от наприклад, вчитель географії представлений зовсім іншою характеристикою, яка ефективно відтворює його строгість та виразно демонструє різкий характер. Варто зазначити, що у виставі «У пошуках часу» сценографічно вирішено, що вчителі є – маскою. Маска є значущим аспектом в техніці керування лялькою, де виникають певні обмеження та деталі в маніпуляції. Застосування масок для втілення образів вчителів створює ефективний спосіб передачі характеру та особливостей кожного персонажа. Маска дозволяє актору зосередитися на декількох основних рухах, виокремлюючи тим самим ключові особливості персонажа.

Однак, використання маски у техніці керування лялькою накладає свої обмеження на деталізацію виразності. Завдяки особливим можливостям маски, актор має обмежений контроль над рухами, що вимагає вмільності пристосування до конкретних особливостей кожної маски.

Голос вчителя географії відрізняється низьким тембром, що вдало відображає його властиву строгість та рішучість. Низький голосовий регістр використовується як акторське пристосування, яке впевнено підкреслює авторитарний характер вчителя. Це звучання голосу взаємодіє з іншими

аспектами акторської гри для створення образу вчителя географії з вираженою строгою та непохитною особистістю.

Рухи та пластика вчителя географії, характеризовані повільністю, наочно уособлюють його різкий та вимогливий стиль. Ця властивість акторської гри сприяє деталізації образу, надаючи йому реалістичність та переконливість. Маска, що використовується для втілення образу вчителя географії, є сценографічним вирішенням ляльки.

Різкі крики, підвищення голосу відіграють важливу роль у вираженні вспильчivosti вчителя географії, підкреслюючи його пристосування до ролі та динаміку взаємодії з іншими персонажами. Режисерською вирішенням вдало показано, що проведення уроку географії є не просто епізодом, але складовою частиною змістовної реалізації образу вчителя, що додатково акцентує на його фаховій сфері.

Роль вчителя малювання відрізняється великою контрастністю порівняно з образом вчителя географії. Голос цього персонажу, тоненький і милозвучний, використовується як засіб мистецтва, що ніби малює фрази та речення. Тоненький і милозвучний голос вчителя малювання створює атмосферу теплоти та ніжності, що віддзеркалює його характер та підхід до навчання. Це акторське пристосування є ключовим елементом передачі творчості та виразності образу.

Пластика вчителя малювання, характеризується естетичністю та виваженістю, відзначається рухами, які нагадують танець. Це акторське пристосування вдало підкреслює його творчий підхід, надаючи йому легкість та грацію.

Реквізит у вигляді фліпчарту і крейди є важливим акторським пристосуванням, який відіграє ключову роль у визначенні образу вчителя малювання. Це яскраве акторське пристосування використовується для

визначення професійної сфери персонажа, що витончено передається глядачеві через рухи та дії на сцені.

Образ вчителя малювання, відтворений Т. Чухен, визначається ніжністю та творчістю, і кожне акторське пристосування сприяє створенню глибокого та виразного образу, що вражає аудиторію своєю витонченістю та креативністю.

Серед інших вчителів, є ще приклад ролі вчителя Кун-фу. Акторка виявила високий рівень професійної майстерності, впроваджуючи в свій образ виразні акторські пристосування, серед яких головним є – пластика та рухи, що витончено передає елементи мистецтва Кун-фу через рухи та поставу персонажа.

Важливість пластики полягає у можливості акторки передати складність та елегантність рухів, притаманних бойовому мистецтву, таким чином збагачуючи образ вчителя Кун-фу неповторною грацією та енергією. Це акторське пристосування відкриває можливості для деталізації персонажа, адже кожен рух стає частиною загального мистецького образу, що надає йому автентичності та вираженості.

Акторка вдало втілила елементи бойового мистецтва у свою пластику, дозволяючи своєму персонажу виражати свою унікальність та вправність. Це створює враження не лише професійного майстерства вчителя, але й підкреслює його важливу роль у контексті подій вистави.

Отже, робота Т. Чухен у виставі «У пошуках часу» є не лише професійним виконанням декількох ролей в одній виставі, але й вражає глибиною та дотиком, що сприяє створенню цілісного образу вистави та виражає її художню цінність.

У виставі «У пошуках часу» роль лаборантів вирішено за допомогою акторського пристосування – пластики, яка включає чіткі та одночасні рухи. Цей підхід створює враження відокремленої та систематизованої групи,

уособлюючи в собі чіткі настанови Агнеси, які вона диктує Жоржику, де кожен елемент повинен виконуватись чітко і без помилок.

Акторки, виконуючи ролі лаборантів, взаємодіють з публікою за допомогою чітко відтворених одночасних рухів, які створюють враження синхронності та організованості в їхній діяльності. Пластичність акторського виконання відображає темпоритм і структуру роботи лаборантів, які увійшли під вплив систематичного підходу до виконання завдань.

Це акторське пристосування підкреслює не лише важливість ролі лаборантів у контексті вистави, але і відтворює суттєвий елемент сюжету, здатний передати атмосферу в межах певної дисципліни та строгість в межах сімейного середовища головного персонажа, Жоржика.

У реалізації персонажу-образу Жоржика у виставі «У пошуках часу» за однойменною п'єсою Т. Чухен важливим стало застосування широкого спектру акторських пристосувань та засобів виразності. У контексті естетики вистави, яка визначалась білою та стерильною лабораторією з виразними яскравими елементами. Лялька, що втілювала образ Жоржика, була створена відповідно до концепції стилізованого вигляду. Зокрема, враховуючи ці вимоги, лялька була виготовлена з яскраво зелених ганчірок з мікрофіброю, а очі з блакитних решіток і мала довжину 30 см. Зазначений підхід до виготовлення ляльки Жоржика, де кольорова гама вибірково відступає від стерильності лабораторного середовища, є цілком послідовним і вписується в загальний арт-контекст вистави, де здійснюється збалансоване поєднання контрастних стилів та виразних елементів.

В контексті акторських пристосувань у результаті виготовлення ляльки з ганчірок виявилася важлива технічна перевага, що проявилася у легкості її керування. Це обставина сприяла здійсненню ефективного виразу характеру персонажу і дала змогу передати ці складові через пластику. За

допомогою пластики Жоржика вдалось показати його основні риси, а саме те що це маленька, допитлива гусінь, яка прагне досліджувати світ кожную секунду. Завдяки акторському пристосуванню ході Жоржика вдалось показати, що він спритний, швидкий, легкий, повзучий, енергійний. Використання швидкого повзання сприяло відтворенню імпульсивності та енергійності Жоржика, підкреслюючи його нескінченний бажання вивчати оточуючий світ та демонструвати активний стан допитливого спостерігача.

У ході формування образу Жоржика у виставі використовувалася акторська голосова техніка, спрямована на імітацію голосу, що характерна для забарвлення маленької дитини. Це акторське пристосування передбачало аутентичне відтворення особливого звучання, яке характеризує дитячий вік, і відображало емоційну інтонацію та сприйняття світу маленькою дитиною. Застосування голосового пристосування виглядало, як ключовий елемент для досягнення переконливості образу Жоржика, враховуючи його дитячий характер та особливості комунікації.

Також варто зазначити, що реквізит у вигляді портфеля Жоржика функціонує як символічний елемент, що уособлює настанови матері та поняття розпорядку в житті персонажа. Портфель, який Жоржик несе на собі, має більше значення, ніж лише предмет побутового використання. Тримавши його, персонаж демонструє не лише фізичну взаємодію з предметом, але і внутрішні відчуття та емоції, пов'язані з настановами матері гученички Агнеси та розпорядком.

Отож, використання всіх вище зазначених акторських пристосувань, включаючи голос, пластику, ходу та реквізит, виявились важливими та вдалими для успішного втілення образу Жоржика у виставі «У пошуках часу» за однойменною п'єсою Т. Чухен. Відповідне поєднання голосових, пластичних та реквізитних засобів створює гармонійний та переконливий образ Жоржика, роблячи його втілення у виставі значущим та ефективним.

3.2. Акторська експлікація ролі Жоржика у виставі «У пошуках часу».

1.Актуальність п'єси.

На сьогодні основні теми, а саме: «Вчасна сепарація дитини від батьків» і «Сучасні матері та навантаження дітей навчанням», які підіймаються у п'єсі Т. Чухен «У пошуках часу» є надважливими. Тому що акцент на вчасній сепарації визначається важливістю створення оптимального балансу між підтримкою батьківської ролі та сприянням самостійному вирішенню завдань і викликів, що стоять перед дитиною. Визначення оптимального часового періоду для цього процесу дозволяє підтримати розвиток внутрішньої мотивації та внутрішньої регуляції, які є ключовими компонентами успішного функціонування особистості. Актуальність цієї теми на сьогодні обумовлена кількома факторами.

По-перше, вчасна сепарація дозволяє дитині розвивати навички самостійності та самодостатності. Вона надає дитині можливість вирішувати завдання та вирішувати проблеми самостійно, що є ключовим компонентом успішного функціонування в сучасному суспільстві.

По-друге, вчасна сепарація сприяє формуванню стійкої самоідентифікації та розвитку особистості. Дитина, яка вчасно відокремлюється від батьків, може більш ясно розуміти свої власні потреби, бажання та цінності, що визначає її індивідуальність.

По-третє, у контексті сучасного суспільства, де вимоги до освіти та соціальної адаптації зростають, вчасна сепарація стає важливим фактором для успішного шляху дитини у навчанні та соціальній сфері. Розвиток навичок незалежного мислення та прийняття рішень може значно полегшити перехід до самостійного життя в майбутньому.

По-четверте, актуальність теми полягає в практичних викликах, які ставляться перед сучасними батьками. Збереження балансу між підтримкою

та вчасною сепарацією вимагає ретельного розуміння індивідуальних потреб та особливостей кожної дитини.

Отже, вчасна сепарація дітей від батьків є важливим етапом у їхньому розвитку, що визначає як особистісні, так і соціальні аспекти їхнього життя.

Також, варто зазначати що є не менш значуща проблема на сьогодні – тенденція до надмірного навантаження дітей навчанням, що призводить до втрати можливостей для повноцінного дитинства. Сучасні мами, завдяки розширеним можливостям отримання освіти та інформації, нерідко виявляють схильність до прагматичного підходу до виховання своїх дітей. Бажання забезпечити їм максимальні можливості у майбутньому, часто перетворюється в запекле бажання забезпечити максимальну кількість знань та навичок ще на етапі дитинства.

Однак, надмірне навантаження дітей навчанням може призвести до негативних наслідків. Зокрема, це може призвести до стресу, втоми та втрати можливостей для творчого самовираження. Дитина, яка постійно занурена в навчальний процес, може втратити здатність до дитячої невимушеної гри, експериментування та відкриття світу довкола себе.

Актуальність цієї проблеми полягає в тому, що вона відображає суперечливий характер сучасного підходу до виховання. З одного боку, сучасні батьки прагнуть готувати своїх дітей до висококонкурентного суспільства, з іншого - може виникнути небажана жертва виграшу в змаганні за якістю життя та дитинства.

2.Перші враження про п'єсу

Перше враження від п'єси Т. Чухен «У пошуках часу» з головним персонажем гусінню кувшинкових водних аполонів на ім'я Жоржик, було яскравою палітрою емоцій та захоплення. Відразу відчувалася енергія та темпоритм Жоржика, його непосидючість та допитливість, які вражали

своєю оригінальністю, зовсім не схожого на всіх інших персонажів. Я була зачарована, спостерігаючи за пригодами цього активного героя.

Героїня мама Агнеса, стала об'єктом мого занепокоєння, оскільки безупинно навантажувала свого малолітнього сина та не надавала йому вільного часу для самовираження та насолоди дитинством. Це вражало, адже її рішення впливали на емоційний стан Жоржика і його можливість мати вільний час та відчувати радість життя. Її невмирущий контроль та шалений розпорядок дня Жоржика створювали ситуації, які викликали велике розчарування та смуток у перебігу подій. Для мене це стало ілюстрацією того, чого сучасні мами повинні уникати в своєму вихованні.

Фрагменти п'єси, де Жоржик зустрів Камелію і відчув емоції закоханості, вражали своєю глибиною та непередбачуваністю сюжету. Це стало першим коханням для Жоржика, і ця тема викликала в мене особливе відчуття тепла та смутку одночасно, особливо коли їм не вдалося зустрітися через розпорядок дня, який загадала йому мама Агнеса.

Фінал у п'єси був щасливим та несподіваним, коли Жоржик і Камелія змогли бути разом. Це виправдовувало всі труднощі, з якими стикалися герої, і залишало враження позитивного завершення.

Ця п'єса є чудовим прикладом для сучасних мам, щоб усвідомити важливість збалансованого підходу до виховання та не навантажувати дітей надто суворо, давати їм можливість насолоджуватися дитинством та розвиватися в гармонійних умовах.

3.Авторка п'єси.

Т. Чухен – талановита акторка театру ляльок, народжена в Харківській області, м. Люботин. З 2018 року вона є студенткою Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого, де навчається на кафедрі мистецтва театру ляльок [19].

Творчий шлях Тетяни є складним на сьогодні та захоплюючим. Період навчання настав у часи, коли світ охопили спалахи коронавірусу та війни, що змусили перейти до дистанційного навчання. Цей період був важким, але водночас став сприятливим для розкриття творчого потенціалу молодої авторки.

Під час дистанційного навчання, Т. Чухен разом з іншими студентами, отримала завдання написати п'єсу. Вона, виявивши свій літературний талант, створила п'єсу, яка пізніше отримала назву «У пошуках часу». Ця п'єса стала не лише творчим втіленням авторської ідеї, але й важливим етапом у її театральній діяльності.

Закріпивши свої навички та виявивши великий інтерес до режисури, Тетяна вирішила реалізувати свою п'єсу в якості театального прочитання в рамках іспиту «Виконавська майстерність». А згодом під керівництвом режисерки К. Лук'яненко п'єса «У пошуках часу» стала магістерським проектом студенток кафедри мистецтва театру ляльок – А. Голованенко, Т. Чухен та Н. Чередник.

Таким чином, п'єса «У пошуках часу» стала не лише результатом креативної роботи молодої драматургині, а й успішною виставою завдяки спільним зусиллям та таланту всіх учасників. Авторка довела, що навіть у важкі часи вона може знаходити нові можливості для творчого самовираження та зростання.

4. Особливості режисерського вирішення вистави

Режисерське вирішення вистави «У пошуках часу» К. Лук'яненко визначається ретельним підходом до інсценізації та вмiло передати основні теми п'єси через сценiчне дiйство.

Акцентуючи увагу на постійному розпорядку дня Жоржика, який складає йому мама, режисерка створює атмосферу строгого контролю та відчуття втрати часу. Відображення цього розпорядку через постійні завдання інсценується виставою так, що герой втрачає час, а разом із ним втрачає своє кохання. Це вирішення підкреслює тему пожертви особистого щастя під впливом зовнішніх обставин.

Акторська синхронізація слугує метафорою для постійності та незмінності у житті Жоржика. Вона допомагає передати враження сталого руху, обмеженого параметрами визначеного розпорядку, який став частиною його буденності. Це було зроблено для того, щоб викликати в глядача відчуття повторюваності та монотонності, що відзеркалює тему втрати часу та власної індивідуальності. Таким чином, синхронізація акторів стала не лише естетичним елементом вистави, але й потужним інструментом для вираження ключових тем та ідеї п'єси, викликаючи у глядачів різні емоції та роздуми.

Сценографічне вирішення вражає своєю оригінальністю. Дія розгортається в лабораторії, що символізує науковий підхід до вивчення часу та внутрішнього світу Жоржика. Білий колір одягу акторів, різні рослини, лупи та приладдя для лабораторних досліджень створюють атмосферу дослідження і вивчення.

Фліпчарти⁷, виступають атрибутом для зміни локацій, додають динаміку виставі, забезпечуючи плавний перехід між сценами і підсилюють враження від подій, а також в деяких сценах фліпчарт слугує планшетом для ляльки.

---

⁷ Фліпчарт – демонстраційна дошка для презентації.

5. Жанр п'єси та вистави

Жанр – романтична драма.

У виставі «У пошуках часу» можна виділити кілька прикладів романтичної драми, які додають виставі глибину та емоційну насиченість:

Знайомство Жоржика і Камелії: перша зустріч головного героя з Камелією сприйнята як класичний момент романтичної драми. Це враження переплітається з елементами визначення особистих почуттів і здатністю зберегти їх у серці, навіть за умови обмеженого часу та строгого графіку.

Наступний приклад це кохання, що не здійснилося: коли Жоржик і Камелія, попри свої почуття одне до одного, не можуть зустрітися через строгий розпорядок дня, у виставі виникає елемент трагічної романтики. Це невдале кохання додає драматизму і глибини.

Іншим аспектом романтичної драми є щасливий фінал, коли Жоржик і Камелія, незважаючи на труднощі, знаходять можливість бути разом. Цей момент виступає як висвітлення того, що справжнє кохання може подолати перешкоди та призвести до щасливого завершення.

Ці елементи романтичної драми взаємодіють із загальною атмосферою вистави, розкриваючи глибину почуттів та викликаючи у глядачів емоційний відгук.

6. Фабула та сюжет вистави

Історія розгортається навколо головного героя гусені на ім'я Жоржик, і його прагнення дослідити весь світ.

Починається історія у лабораторії, де Жоржик розповідає лаборантам, що з ним сталося. І вони вирішують провести експеримент в процесі якого потравляють в «світ» Жоржика.

Його день повністю розписаний мамою розпорядком та заняттями, яка прагне виростити успішного і впорядкованого "дорослого" хлопця.

У процесі дослідження та пошуків вільного часу Жоржик зустрічає Камелію, і між ними виникають почуття. Проте їхня можливість зустрічатися обмежується строгим розпорядком дня, який приводить до трагічного розриву. Завершальна частина вистави приводить до вирішального моменту, де Жоржик, «взявши» себе в руки, може бути разом із Камелією. Але розуміє, що вже занадто пізно.

Лаборанти проводять успішний експеримент пересаджуючи паросток в інший горщик, де Жоржик і Камелія опиняються щасливі разом.

7.Проблематика п'єси та вистави.

1. Проблема батьків та дітей, і складні взаємовідносини у родині;
2. Проблема вчасної сепарація від батьків;
3. Проблема втрати дитинства та самобутності;
4. Проблема сучасних цінностей;
5. Проблема високої гармонії і буденності.

8.Тема п'єси та вистави.

Тема п'єси «У пошуках часу» полягає у втраті кохання через обмеження часу та строгий розпорядок дня.

9.Ідея п'єси та вистави.

Ідея п'єси «У пошуках часу» полягає в тому, що обмеження часу та строгий розпорядок дня призводять до втрати індивідуальності та важливих аспектів життя, в той час як пошук справжнього кохання та відновлення особистого часу стають ключовими елементами для знаходження сенсу та щастя.

10. Головний конфлікт. Предмет та сторони конфлікту.

Головний конфлікт – мама Агнеса, яка хоче, щоб Жоржик жив за чітким розпорядком дня.

Предмет конфлікту – Розпорядок дня.

Сторони конфлікту - Мама Агнеса та Жоржик.

11. Надзавдання п'єси та вистави.

Вільний час

12. Наскрізна дія п'єси та вистави.

Боротьба за вільний час.

3.3. Аналіз персонажу п'єси та вистави.

1. «Досьє» на персонажа.

Персонаж	Автор про персонажа	Інші про персонажа	Персонаж про себе
Жоржик	Гусінь (вік - пів року, гіперактивний, заручник безкінечного розпорядку дня). Як ви уже зрозуміли, Жоржик завжди прислухається до маминих порад та її думка для нього закон. Тому йому і складно примати рішення самостійно.	Агнеса – «тендітні дольки на спині, нагадують мені квітки. Ти мов та Жоржина запашна, цвістимеш й пахнутимеш щодня.», «заняття з йоги, урок танцю, чашка чаю й вітаміни для спортивної дитини.», «Жоржику треба вчитися, йому ніколи гуляти», «Любий синочку, найгарніший, не плач та не хнич.»; Дядько Каміль – «І я тільки спостерігав як	

	<p>Голосно захникав та почав бігати по будиночку.</p>	<p>малий бігав з кімнати в кімнату, співав пісні, малював на стінах, стрибав на ліжку, верещав, танцював, грав на скрипці, їздив на велосипеді, літав на інопланетній тарілці по кімнатах аж поки м'ячем не розбив вікно сусіду Цвіркуну та не розбудив його маленького сина Платончика.», «скаргами на невгамовного Жоржика», «І з цього часу Жоржик міцно спав вночі кожної ночі, бо дуже стомлювався за день.», «Агнеса з дитинства виховує синочка в суворій дисципліні. Жоржик завжди мав стійкий розпорядок дня. Мама привчала сина до цього з дитинства.»</p>	
--	---	--	--

2.Вчинки персонажу.

- Безупинно досліджує світ;
- Намагається знайти вільний час;
- Приймає рішення всупереч мамі йти на побачення до Камелії.

3.Автобіографія персонажу

Жоржик народився в паризькому м. Фунтеблю, де відразу ж відзначився своєю неймовірною енергією та веселим духом. З самого дитинства він виявив нестриману цікавість до навколишнього світу та неординарний талант у багатьох напрямках.

Вже у дитячому віці Жоржик став регулярним відвідувачем уроків малювання, де відтворював яскраві картини лісового життя. Його роботи завжди виділялися оригінальністю та експресивністю кольорів.

Покладаючи особливий акцент на розвиток фізичних здібностей, Жоржик вирішив вивчати мистецтво жонглювання, де виявив себе справжнім майстром у кожному кидку та лові. Його виступи стали популярними серед інших лісових мешканців. Виявивши в собі надздібності в області східних єдиноборств, гусінь став віддаватися тренуванням та вивченню технік кунг-фу. Його гнучкість та ефектні вправи завжди привертали увагу інших комах.

Одного разу він зустрів Камелію, прекрасну гавайську моль, яка прилетіла віддалено з іншого краю лісу. Їх зустріч була як магія, і вони закохались одне в одного. Та Жоржик відчував, що втрачає своє дитинство та свободу через строгий розпорядок дня, який встановила йому його мати Агнеса .

4.Тема персонажу.

Дослідження та пошук всього нового.

5.Ідея персонажу.

Втрата часу ключ до майбутнього, але вони відкриваються лише тим, хто вміє цінувати кожен миттєвий подарунок.

6.Надзавдання персонажу.

Знайти вільний час.

7. Наскрізна дія персонажу.

- Постійно поспішає;
- Намагається швидше піти з уроків;
- Приймає рішення йти на побачення до Камелії, всупереч мами.

3.4. Робота над створенням сценічного образу

1. Місце персонажа у системі образів.

Жоржик уособлює в собі образ енергійного та творчого духу, який завжди готовий долати будь-які перешкоди, досліджувати нове і надихати оточуючих своєю позитивною енергією та розмаїттям талантів. Він є символом радості, творчості та безмежного прагнення до розвитку та вивчення життя у всіх його виявах.

2. «Зерно» образу – жвавий дослідник.

3. Характер та характерність образу.

Головний герой відзначається особливим характером та характерністю, які роблять його образ неповторним. Гіперактивний та надзвичайно енергійний, тому що він завжди поспішає та готовий до нових пригод і активної діяльності. Гусінь має широкий кругозір та допитливість, цікавиться всім навколо. У всіх ситуаціях зберігає радість та оптимізм. Він завжди готовий підтримати та допомогти іншим, проявляючи тепло та співчуття.

4. Реалізація наскрізної дії у акторських завданнях та запропонованих обставин.

- Прагне знайти вільний час, тому просить у мами відпочинок, постійно поспішає;
- Для того, щоб не втратити своє кохання приймає рішення йти на побачення з Камелією попри заборону матері.

5. Міра умовності та спосіб взаємодії актора-образу з партнером, глядачем та лялькою.

Лялька Жоржика є прикладом планшетної ляльки. Тому я працюю використовуючи класичний тип володіння планшетною лялькою, а саме те, що вона працює зазвичай тільки у площині, намагаюся менше повертати ляльку боком до глядача, тому що вона стає не виразною і одразу втрачається магія «оживлення» неживого.

Враховуючи, що лялька Жоржика подібна до маленької дитини, важливо вдало підібрати пластику та голос, щоб відтворити характер та особливості образу. Я виокремила певні рухи, та пластику Жоржика, яка відмічає його дитячу непосидючість та енергію. Голос ляльки віддзеркалює дитячу наївність та радість, для цього я обрала: високий та яскравий тембр голосу, а також емоційні варіації для передачі різних станів персонажа.

Висновки до розділу 2.

1. У висновку можна підкреслити важливість та позитивний вплив акторських пристосувань на створення виразного образу для ролі Жоржика. Акторські пристосування дозволили актрисі проявити свою індивідуальність та створити унікальний вираз образу Жоржика. Кожен елемент пластики, манера ведення ляльки та інші деталі створили цілісний образ, що передавав внутрішній світ персонажа.
2. Дослідження своєї ролі, дозволяє акторові глибше вникнути в психологію та характер персонажа. Це розуміння важливо для насиченого втілення образу. Акторське дослідження ролі сприяє творчому процесу, заохочуючи актора вносити новаторські елементи та свої індивідуальні інтерпретації, що зроблять виставу особливою та унікальною. Загальний висновок полягає в тому, що дослідження своєї ролі є ключовим етапом у процесі акторської підготовки, який визначає якість та ефективність виступу на сцені.

ВИСНОВКИ

У підсумку можна констатувати, що до відкриття К. Станіславського сутність акторського мистецтва, як окремого роду мистецтва, залишалася предметом неоднозначності та невизначеності. Головною причиною цього становища було спірне питання щодо того, що є матеріалом акторської творчості. Перед відкриттям К. Станіславського визначення матеріалу були тільки приблизно вірні й суперечливі, що створювало серйозні труднощі в розвитку теорій акторського мистецтва як об'єктивної науки.

В історії акторського мистецтва існують принципи, які відзначаються своєю стійкістю та незмінністю протягом тривалого періоду часу. Ними обдаровані якості, що визначають сутність та професійність актора. До К. Станіславського ці принципи існували, однак вони лишалися без належної опори та систематизації. Актори завжди практикували використання різних акторських пристосувань, хоча це визначення не мало чіткого роз'яснення в термінах професійної теорії. Як це стверджує К. Станіславський в своїй роботі «Робота актора над роллю»: «моя система для всіх націй, - затверджував К. Станіславський...у всіх людей природа одна, а пристосування - різні. Пристосувань система не торкає» [4].

Згідно з поставленими завданнями дослідження, були отримані наступні висновки:

1. Було розглянуто особливості створення вистав, в яких актори виконують декілька ролей в одній виставі. Аналізуючи такі постановки, було виявлено, що цей театральний прийом створює унікальні виклики та можливості для акторів, режисерів та глядачів. Здатність акторів влучно переосмислювати свою роль та легко переходити між персонажами додає глибини та оригінальності виставі. Також, варто відзначити, що успішність таких постановок залежить від високого професійного рівня

акторського ансамблю та вміння режисера ефективно керувати цим творчим процесом.

2. У ході дослідження були ретельно розглянуті основні акторські пристосування, які визначають ефективність та виразність акторської майстерності. Вивчення цих аспектів дозволило визначити ключові акторські пристосування, які впливають на актора в процесі створення акторського-образу для персонажу. Зокрема, були розглянуті техніки виразності мови та міміки, важливість контролю над голосом та тілом, а також вміння пристосовувати свою гру до різних театральних жанрів. Акцентувалася роль емоційного інтелекту та здатності актора до поглибленого аналізу психології персонажа.
3. Проаналізовано те, як актор використовуючи акторські прийоми, може ефективно втілювати різноманітні образи, взявши до уваги соціальний контекст, в якому персонаж функціонує. Такий підхід сприяє глибокій інтерпретації ролей та збагаченню внутрішнього світу персонажів, що в свою чергу, розширює можливості акторської творчості та зближує втілення персонажів з реальним соціокультурним контекстом.
4. На основі аналізу акторської гри у виставі «У пошуках часу» та специфіки ролі Жоржика було виокремлено основні акторські пристосування, які визначили успішність та виразність виконання образу.

По-перше, акторська гра відзначилася вдалою пластикою, що надавала ляльці Жоржика характерні рухи та виразність, відповідні дитячій енергії та невпинній діяльності. Акторка, яка відтворювала роль, вміло використовувала фізичні можливості ляльки для передачі гіперактивного стану персонажа.

По-друге, голосове оформлення ляльки було зорієнтоване на передачу наївності та радості, що є характерними рисами дитячого тону. Використання високого та емоційного тембру голосу вдало підкреслювало енергію та позитивний настрій образу.

Таким чином, акторська гра у виставі «У пошуках часу» відзначилася успішним використанням фізичних, голосових засобів для створення переконливого образу Жоржика. Ці акторські пристосування сприяли створенню вражаючої та динамічної ролі, яка ефективно передала дитячий ентузіазм та допитливість героя, роблячи виставу вразливою та привабливою для глядачів.

5. Проведено аналіз п'єси та ролі Жоржика у виставі «У пошуках часу» за однойменною п'єсою Т. Чухен. Це стало важливою складовою в процесі створення образу Жоржика. Аналіз ролі Жоржика виявився необхідним етапом для розкриття та оцінки театрального виконання. Це допомогло глибше зрозуміти характер героя, завдяки аналізу ролі вдалось виокремити основні акторські пристосування, які успішно відобразили його характер. Такий аналіз не лише поглиблює розуміння вистави в цілому, але й надає можливість визначити вплив ролі Жоржика на загальну динаміку та емоційну напруженість вистави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

1. Артерія Творчості. URL: <http://www.art-oko.com/intervyu/mikhail-uritsky/> (дата звернення 23.12.2023).
2. КіноТеатр / Стаття «Д. Богомазов, щоб в Україні було більше сучасного театру» Л. Бондарчук.
URL: http://archive-ktm.ukma.edu.ua/show_content.php?id=654 (дата звернення: 10.10.2023).
3. К. С. Станіславський Робота актора над собою, 2008. – 380 с.
4. К. С. Станіславський Робота актора над роллю, 2008. – 78, 172 С.
5. Портал «Дніпро Культура»
URL:https://www.dnipro.lib.dp.ua/Lyudmyla_Smorodina_diamant_z_Kryvorizhzhya (дата звернення: 15.10.2023)
6. Радіо «Накипіло». URL: <https://radio.nakypilo.ua/nehaj-shhastyt-istoriya-stvorennya-vystavy-chasiv-vijny-yaku-grayut-na-peredovij/> (дата звернення 16.10.2023).
7. Стаття «Як зрозуміти сучасний театр? Гайд від українських театральних режисерів» О. Радзиковська.
URL: <https://bit.ua/2019/11/theatre-> (дата звернення: 10.10.2023)
8. Стаття «Український театр у пошуках сенсу: зради і перемоги останніх 10 років» А. Гайшенець.
URL:https://ukr.lb.ua/culture/2019/12/25/445743_ukrainskiy_teatr_poshukah_sensu.html (дата звернення: 10.10.2023).
9. Сайт чеського театру ляльок. URL: <https://www.spectaculo.cz/pinokio/> (дата звернення: 15.10.2023).
10. Сайт ZAXID.NET. URL:
https://zaxid.net/za_ostanni_roki_kilkist_glyadachiv_v_ukrayinskih_teatrah_zrosla_na_10_n1478337 (дата звернення 17.10.2023).
11. Сайт ВДНХ. URL: <https://vdng.ua/categories/muzei-nauky> (дата звернення 20.10.2023).

12. Сайт АІН.УА. URL: <https://ain.ua/2022/08/06/yak-vijna-zminyla-soczmerzhi/> (дата звернення 20.10.2023).
13. Сайт Главком. URL: <https://glavcom.ua/news/313480-v-stolitse-vruchili-%C2%ABkievskuju-pektoral%C2%BB.html> (дата звернення 15.12.2023).
14. СуспільнеКультура. URL: <https://suspilne.media/culture/605715-sohovaetsa-za-lastunkami-premeri-pisni-polissa-u-malomu-teatri/> (дата звернення 23.10.2023).
15. СуспільнеНовини. URL: <https://suspilne.media/246217-u-volinskomu-teatri-lalok-vidnovluut-pokaz-vistav/> (дата звернення 15.12.2023).
16. Таблоїд Волині. URL: <https://volyn.tabloyid.com/art/u-volinskomu-teatri-lialok-vidnovliuiut-pokaz-vistav-foto-video> (дата звернення 16.10.2023).
17. Таймер. URL: https://web.archive.org/web/20171223215827/http://timer-odessa.net/neformat/dorogoy_bog_mal_chik_umer_v_odesskom_teatre_k_ukol_rozovaya_dama_uchit_vzroslih_lyubit_jizn_270.html (дата звернення: 21.10.2023).
18. Театральна риболовля. URL: <http://www.t-fishing.co.ua/anthology/24-7/> (дата звернення 24.12.2023).
19. Facebook особиста сторінка акторки.
URL: https://www.facebook.com/people/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%B0%D0%A7%D1%83%D1%85%D0%B5%D0%BD/100027711826383/?paipv=0&eav=AfYXT-OX17x9pTgOCQ-8_XkXfOvhSPHi-IGEY01BNxLLsOLznCgbDxt6j83QUibvJso&_rdr (дата звернення: 25.12.2023).

ДОДАТКИ.

Додаток А

Вчитель Кун – фу

Вчитель малювання

Вчитель географії

Лялька Жоржика

Лялька Камелії

Лаборанты

Афіша вистави «У пошуках часу»

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕАТРУ, КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ
ІМЕНІ І. К. КАРПЕНКА-КАРОГО

КАФЕДРА МИСТЕЦТВА ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК

АВТОРКА П'ЄСИ: ТЕТЯНА ЧУХЕН

У ПОШУКАХ ЧАСУ

ДИПЛОМНА
ВИСТАВА
СТУДЕНТІВ
2(М) МТЛ КУРСУ

H_2SO_4

Програмка вистави «У пошуках часу»

$C_n = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(t) e^{-jn\pi t} dt$ $b(\omega) = \frac{1}{\pi} \int_{-\infty}^{\infty} f(t) \cdot \sin(\omega t) dt$

ХУДОЖНИЙ КЕРІВНИК КУРСУ:
ДОЦЕНТ, ЗАСЛУЖЕНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ
ЛЕОНІД ПЕТРОВИЧ ПОПОВ

АКТОРИ СТУДЕНТКИ 2 (М) МТЛ КУРСУ:
НАТАЛІ ЧЕРЕДНИК, ТЕТЯНА ЧУХЕН,
АЛІНА ГОЛОВАНЕНКО

РЕЖИСЕРКА: ВИКЛАДАЧКА З
ДИСЦИПЛІНИ ТРЕНІНГ У ВИСТАВІ
КАТЕРИНА ЛУК'ЯНЕНКО

ХУДОЖНИЦЯ-ПОСТАНОВНИЦЯ: ДАР'Я ВОЛОКУШИНА

ХУДОЖНИЦЯ-КОНСТРУКТОРКА: ЮЛІЯ КРИШЕВИЧ

МУЗИЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ: ВОЛОДИМИР ШІКАЛО

СВІТЛО: ОЛЕКСАНДРА ОБЕЛЬЧАК
ЗВУК: ЄГОР СТОГОДЮК

ЗАВІДУЮЧИЙ КАФЕДРИ:
ДОЦЕНТ, ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
РУСЛАН ВАЛЕНТИНОВИЧ НЕУПОКОЄВ

$u(t) = \int_{-\infty}^{\infty} C(\omega) \cdot e^{j\omega t} d\omega$
 $[a \cdot \hat{f}(\omega) + b \cdot \hat{g}(\omega)] = a \cdot \hat{f}(\omega) + b \cdot \hat{g}(\omega), a, b \in \mathbb{R}$

П'єса «У пошуках часу».

У ПОШУКАХ ЧАСУ

Дійові особи:

Дядько Каміль – лісовик, оповідач (*хазяїн лісу, знає все про всіх*)

Жоржик – гусінь (*вік - пів року, гіперактивний, заручник безкінечного розпорядку дня*)

Камелія – гусеничка, кохана Жоржика (*вік - один місяць, тендітна та ніжна*)

Агнеса – гусениця, мама Жоржика (*прихильниця виховання дітей за принципом «головне, щоб ділом був зайнятий»*)

Якщо вас зацікавила ця п'єса, просимо перед постановкою узгодити питання авторських прав з автором.

СЦЕНА 1

Дія відбувається на околицях паризького лісу Фунтеблю

Дядько Каміль: Живу я в цьому лісі уже тридцять років, знаю кожну щілинку та закуточок, кожне деревце, травинку та тваринку. Он там видніються хатки. Скажу вам по секрету, що Фунтеблю є центральним регіоном лісу та славиться на всю околицю. Біля кремезного дубу три роки мешкає родина Цвіркунів. Цвіркунка Кіра та Цвіркун Артур молоде подружжя, яке з нетерпінням очікує на маленького Цвіркунчика Платошку. Під вербою оселилася багатодітна родина деМурашок зі своїми дітьми. Нещодавно вони добудували свою хатку і тепер вони володарі трьоповерхової вілли, де всім дітям точно вистачає місця. Червоні Сонечки живуть у хатці, що під липою. Це найдовші жителі мого лісу. Родина Сонечків вчора відгуляли весілля своєї третьої доньки. Тепер старенькі

спокійно живуть у своїй затишній хатці. А от родина маленького Жоржика та його матері Гусениці Агнеси живуть в цьому лісі два роки на Фунтеблю, 32 під вічно зеленою ялицею. Агнеса з дитинства виховує синочка в суворій дисципліні. Жоржик завжди мав стійкий розпорядок дня. Мама привчала сина до цього з дитинства. Ви спитаєте чому? Це дуже цікава історія, яку я вам зараз розкажу! Тому слухайте!

СЦЕНА 2

Дія відбувається пізнього тому на Фунтеблю, 32 в будиночку Гусениць

Дядько Каміль: Кожного вечора, коли сонце заходить за горизонт, Фунтеблю запалюється різнокольоровими ліхтариками. З кожного віконця, крізь фіранку, просвічується світло та лунає приємна сімейна розмова. Коли годинник пробиває десяту в будиночках по черзі починає потухати світло. Це означає, що дорослі і малі йдуть відпочивати. Але лягаючи спати в той вечір, ніхто навіть не здогадувався, що принесе кожному жителю Фунтеблю ранок. Бо за кілька годин в будиночку Жоржика та Агнеси різко замерехтіло світло, яке не погасало аж до самого ранку. Агнеса з нетерпінням чекала появи на світ свого синочка. І о шостій ранку пролунав дзвінкий крик дитини.

Жоржик плаче. Мати тримає на руках новонародженого та заспокоює його

Агнеса: Любий синочку, найгарніший, не плач та не хнич. Тебе я покладу й в глибокий сон заколишу.

Мати колихає сина. Хлопчик засинає. Агнеса з любов'ю дивиться на сина та гладить по спинці

Агнеса: Згорнувшись у клубочок, тендітні дольки на спині, нагадують мені квітки. Ти мов та Жоржина запашна, цвістимеш й пахнутимеш щодня. Назву тебе я Жоржиком, малий, за першим материнським покликом своїм.

Жоржик від лоскотання маминої руки прокинувся, голосно захникав та почав бігати по будиночку

Дядько Каміль: З цього моменту Жоржик не заспокоювався ні на хвилинку. Вночі, коли в сусідніх будиночках вже давно всі відпочивали, з вікон хатки Жоржика цілу ніч мерехтіло світло. І я тільки спостерігав як малий бігав з кімнати в кімнату, співав пісні, малював на стінах, стрибав на ліжку, верещав, танцював, грав на скрипці, їздив на велосипеді, літав на інопланетній тарілці по кімнатах аж поки м'ячем не розбив вікно сусіду Цвіркуну та не розбудив його маленького сина Платончика. І в той момент плач роздався з обох будинків. Після цього всі мешканці Фунтеблю кожну ніч по черзі ходили до Агнеси зі скаргами на невгамовного Жоржика. А під ранок, дуже стомившись, малий міцно засинав, геть збившись з нормального режиму дня. І мамі Жоржика нічого більше не залишалось, як створити для сина жорсткий розпорядок дня.

СЦЕНА 3

Дія відбувається в будиночку Гусениць. Ранок. Мати підійшла до сина, який солодко спав.

Агнеса: *(в бік, стомлено)* Мій любий, Жоржику, сьогодні тобі уже виповнився третій день і я більше не можу не спати ночами, тому саме час привчати тебе до дисципліни та саморозвитку.

Агнеса засинаючи від втоми на ходу, приказним тоном будить Жоржика

Агнеса: Вставай, застеляй постіль, швиденько вмивайся та мершій на зарядку.

Жоржик привідкривши одне око, здивовано подивився на маму

Жоржик: Мамо, я не хочу вставати... Я всю ніч веселився і трохи втомився. Ліжечко тепле, водичка холодна..

Агнеса: Та це ж загартування. Давай не барися, прасуючи смокінг, краватку вдягни, по кольору до хустки все підбери. Швидесенько їсти, сніданок холоне, а далі навчання хороших манер з Гульнур Гусенідзе, я програму придбала за назвою «Гусінь й метелик за 8 хвилин».

Жоржик: Мамо, я в не встигаю, я хочу спати...

Агнеса: Синочок, швиденько, обідати час, урок малювання, урок жонглювання, урок макраме чекає уже, учитель в кімнаті, а ти не готовий, поради Гульнури засвоїть вартує.

Жоржик вибігає з кухні, дожовуючи обід. В руках несе нитки, які усі в фарбі

Жоржик: Біжу, мамо, біжу, заплутавсь з нитками, бо кімната усипана всіма кольорами. Урок з малювання пройшов на ура, навчивсь жонглювати усім зразу сповна: східні єдиноборства ушу і дзьдо, футбол і хокей, в'язання гачком, гончарство й шиття, оригамі й туризм, англійська й китайська, акторська майстерність, й на кінець писенкарство, паперопластика і судномодельовання... *(Жоржен робить паузу, перераховуючи все в голові)*
Фух, наче нічого не забув!

Агнеса: *(захоплено)* Який молодець, головне ти при ділі, тож швидкий перекус і урок садівництва, а далі й етимології час, ботаніка й хімія уже в самий раз, й вечеря смачна, головне, що за графіком в нас.

Жоржик обезсилений, майже не кліпаючи

Жоржик: Матусю, а як же обіцяний вільний мій час?

Мати задумується

Агнеса: Ну добре, гуляй!

Жоржик: Ураааа!!!

Агнеса: Але не забувай, хвилинка на себе, а далі по справах, навчання – це сила, а не навчання – ганьба.

Жоржик: Так, мамо, ти права, але я хоч хвилинку посиджу й помовчу біля вікна.

Жоржик сидить на своєму ліжку мовчки дивлячись у вікно, навіть не кліпає. Тишу перериває мати

Агнеса: Ну все, відпочив? Час готуватись до сну: вечірні водні процедури, заняття з йоги, урок танцю, чашка чаю й вітаміни для спортивної дитини. А міцний, нічний, корисний сон принесе здоров'я в десять тон. Щоб завтра раненько встати й бігом нові знання здобувати.

Дядько Каміль: Ось така історія, дітки. І з цього часу Жоржик міцно спав вночі кожної ночі, бо дуже стомлювався за день. Дітки, скажіть, чи відвідуєте ви гуртки або секції? *(діти відповідають)* А чим саме ви займаєтесь? *(діти відповідають)* А чи є у вас вільний час? *(Відповідають)* А як ви його проводите? *(діти відповідають)* Молодці, дітки, а ось Жоржик проводить кожен свій день в заняттях та клопотах і немає жодної вільної хвилини. І хоча уже пройшло пів року і три дні з дня народження Жоржика, але він все одно дотримується розпорядку дня, прислуховуючись до порад матері.

СЦЕНА 4

Дія відбувається в лісі Фунтеблю

Дядько Каміль: Одного дня, Жоржик, відстаючи від графіку мами, бо його обід мав початися аж три хвилини тому, прудко біжить Фунтеблю із заняття по бісероплетінню від пані Лами. Не помітивши камінцю, малий перечіплюється через нього і коробочка з бісеринками і бусинками розсипається по галявині.

Жоржик схвильовано збирає розсипані бусинки

Жоржик: *(майже плачучи)* Ну як завжди, чому це сталося зі мною? Мене мама зараз вб'є, я і так дуже спізнююсь!

Жоржик повільно підіймає голову та помічає чийсь тендітні лапки, які допомагають йому збирати розсипане.

Дядько Каміль: Це була гусеничка. Жоржик втратив дар мови та протягом хвилини уважно дивися їй прямо в очі. Я одразу зрозумів, що вона зачарувала його своїм неймовірно красивим та яскравим забарвленням. Вмить на моїх очах заклопотаний та засмучений Жоржик, забувши про вечерю, на яку він уже спізнюється на цілих чотири хвилини, згорнувся в м'ячик та поближче підкотився до чарівної незнайомки.

Жоржик: *(тремтливим голосом)* Добрий день, гусеничко, я ооржик з родини кувшинкових водних аполонів, хотів би..

Жоржик не встиг договорити, як Камелія простягнула до нього руку

Камелія: Вітаю, рада познайомитись, мене звати Камелія, гавайська розкішна моль!

Жоржик: *(у бік, із захватом)* Вона дійсно розкішна!

Жоржик та Камелія продовжують збирати бусинки

Дядько Каміль: З кожною піднятою бусинкою вони все ближче та ближче наближалися один до одного. Лапки Жоржика торкалися лапок Камелії. Вони навіть не помітили як закружляли в ніжному танці по Фунтеблю. Сонце засліплювало їм очі, але Жоржик не відводив погляду від Камелії.

Кружляючи в танці, Жоржик вирішує зробити Камелії подарунок

Жоржик: Камеліє, це тобі! *(з кишені Жоржик дістає намисто, яке зробив на уроці бісероплетіння)* Цей намисто я плів для мами, але тепер воно твоє. І коли тобі буде сумно, я хочу, щоб ти згадала мене, галявину, наш танок та усміхнулася.

Камелія: *(розчулено)* Жоржику, дякую, мені дуже приємно, намисто дуже гарне!!! Я буду його завжди носити!

Жоржик знімає

Жоржик: *(впевнено)* Камеліє, а ще я хотів подякувати тобі за допомогу. Якщо б не ти, то мені так швидко не вдалося б зібрати бісеринки.

Камелія: Та мені не важко і я завжди рада допомогти.

Жоржик: *(невпевнено)* Камеліє, а ще запрошую тебе на каву в кафе «Де Ля Форет» завтра о 17:00, ти не проти?

Камелія: *(радісно)* Звісно я не проти, дякую! Але Жоржику, я хотіла тобі сказати, вчора мені виповнився місяць, тому у мене дуже мало часу, щоб..

Чується пронизливий крик матері

Агнеса: Жоржику, синку, час вечеряти, не забувай про розпорядок.

Жоржик геть забув, що спізнюється на вечерю.

Жоржик: *(стурбовано)* Камелія, вибач, я мушу йти, спізнююсь на обід, і на урок по феншуу. Зустрінемося завтра. *(Викрикує біжучи)* Буваай!

Камелія розгубилась, не знала, що сказати, тільки вигукнула в далечінь відкочуючому від неї Жоржику

Камелія: Бувай..!

Дядько Каміль: Здається Жоржику дуже сподобалась Камелія. Можливо це кохання з першого погляду?

СЦЕНА 5

Дія відбувається у будиночку Гусениць. Мати заклопотана вибігає з кухні, на ходу готуючи обід

Агнеса: Жоржику, синку, що трапилось? Чому ти спізнюєшся на обід?

Жоржик: Мамо, вибач, я хотів сказати..

Мати не дослухавши сина, біжить на кухню

Жоржик: Я спішив на вечерю і впав. *(боязко)* А потім я зустрів.. ну.. гусеничку. Я з нею потоваришував, ти ж не проти?

Агнеса: *(мати вигукує з кухні)* Так, синку, я тебе слухаю..

Жоржик: *(рішуче)* Вона мені подобається! *(Пауза)* І я заросив її на побачення! *(Пауза, нерішуче)* Ти ж мені дозволиш?

Агнеса мовчить

Жоржик: *(ниє)* Мамо, ну я ж уже дорослий. Після обіду замість занять я хочу піти погуляти *(Пауза)* Можна? Я швиденько відпрацюю всі заняття і піду до Камелії. Мамо? Мамо!

Агнеса про дещо згадала.

Агнеса: Ой, що, синку? Жоржику, забула спитати, а де моє намисто?

Жоржик: Яке намисто?

Агнеса: Ну як яке? Сьогодні тридцять, ювілейне.

Агнеса розкриває шию від блузки та показує Жоржику всі намита, які син їй подарував

Жоржик: *(невпевнено)* Ааа, намисто.. Матусю, я його подарував Камелії.

Агнеса: Якій ще Камелії? *(Зіниці Жоржика неочікувано розширились)* Ааа, Камелії! Ну все зрозуміло! Так, бігом на заняття!

Жоржик з переляку побіг

Дядько Каміль: Як ви уже зрозуміли, Жоржик завжди прислухається до маминих порад та її думка для нього закон. Тому йому і складно примати рішення самотійно.

СЦЕНА 6

Ранок наступного дня в будиночку Гусениць

Дядько Каміль: На наступний день, як Жоржик не старався у нього не виходило швидше закінчити всі заняття, які були розплановані на цілий день, щоб піти на побачення.

Жоржик: *(говорить сам до себе, вголос)* Ну що ж, любя Камеліє, не можу передати словами, як я хочу тебе побачити. Твої жовті крапочки на спинці засліплюють мої очі мов ранкове сонечко, яке зігріває мене своїми теплими промінчиками. Твої виразні зелені очки мов урок хороших манер, в які хочеться зануритися і дивитися, дивитися.. А твої вісім лапок, як мій метелик на смокінку, такі ж тендітні та витончені. Тож, я маю будь - яким способом зустрітись з тобою.

Жоржик тихенько виходить зі хатки, прямуючи до місця зустрічі з Камелією. Мати помічає сина через вікно

Агнеса: *(незадоволено)* Жоржику, синку, куди ти, а як же урок з макраме та різблення? Хіба ти забув, вчитель вже прийшов!

Жоржик: Мамо, у мене побачення, яке макраме? Давайте перенесем урок на завтра. Мене чекає Камелія.

Мати розлючена

Агнеса: Ти зовсім забув про розпорядок і про мої настанови, синку. Спочатку заняття, а потім гуляння!

Жоржик: *(зітхаючи)* Еехх.. Але мамо, що буде якщо я не всі уроки сьогодні відвідаю? Я уже виріс, мамо, ну будь ласка!

Мати суворо дивиться на сина

Агнеса: Жоржику, є чіткий розпорядок, який ти маєш дотримуватися. Геть ці тяжкі зітхання, ану мершій на заняття.

Жоржик: Добре, мамо, вибачте, я не хотів вас образити.

Агнеса пішла в будиночок. Жоржик залишився на вулиці та все ж таки думав, що йому вдасться піти, але з будиночку роздався грізний голос матері

Агнеса: Ти ще там?

Жоржик: Біжу, Мамо, біжу

Дядько Каміль: Тож, Жоржик побіг на заняття: урок з макраме та різблення, заняття з йоги, суднобування, малювання і.. Щось я вже збився зі списку. День завершився і засмучений Жоржик ліг спати після гімнастики та вечірніх процедур.

СЦЕНА 7

Будиночок Гусениць

Дядько Каміль: Новий день у Жоржика почався за графіком. Але він зовсім вибився з сил і постійно думав чи не образилась на нього Камелія? Скажу вам по секрету, гусеничка довго чекала на Жоржика, але так і не дочекавшись, засмучена пішла додому.

Жоржик: *(говорить сам до себе, вголос)* Моя люба Камеліє, я сумую, і мені дуже прикро, що ми вчора не зустрілись, але сьогодні у мене знову ці заняття і я не зможу прийти на зустріч. І мама мене точно не відпустить.

Думки Жоржика перервав стукіт у двері

Агнеса: Хто там?

Камелія: Це Камелія

Агнеса: Яка ще Камелія? Ааа, Камелія..

Жоржик почувши ім'я коханої тут же підбіг до матері. Агнеса відчинила двері.

Жоржик: *(радісно скрикнувши)* Камелія, це ти! Я так радий, що ти прийшла.

Камелія: Привіт, Жоржику! Невже я тебе побачила..

Камелія і Жоржик відчувши на собі погляд Гусениці, різко перевели не неї погляд

Камелія: *(подаючи руку)* Добрий день, пані Агнесо! Рада з вами познайомитись.

Агнеса мило посміхалась, аж поки не побачила на шийці Камелії намисто, яке Жоржик їй мав подарувати

Агнеса: *(невдоволено)* Що ви хотіли, юна дамо?

Камелія: Прошу вашого дозволу погуляти з вашим сином. Ми нещодавно познайомились на галявині

Агнеса: Я знаю, але Жоржику треба вчитися, йому ніколи гуляти. Дякую за візит, мила дамо, до побачення.

Камелія не встигла і слова сказати, як Агнеса зачинила двері.

Жоржик: *(почав хникати)* Мамо, відпусти мене будь ласка погуляти! Я трішечки!

Агнеса: Синку, ні, у тебе заняття з акторської майстерності

Жоржик: Мамо, може хоча б на чай запросимо Камелію. Вона ж спеціально до мене прийшла.

Агнеса: Як ти будеш з нею чаювати, якщо у тебе зараз заняття з хорового співу?

Жоржик: З акторської майстерності

Агнеса: Не важливо, ану швиденько готуватись до уроку

Дядько Каміль: Камелія стоячи під дверима почула розмову матері з сином, але нічого зробити не могла. Вона розуміла, що більше зустрічі з коханим не буде, тому вона пише йому листа, який я передав Жоржику

«Любий Жоржику, я тебе безмежно кохаю, але мій підвид гавайських розкішних молей живе лише місяць. Зараз я відчуваю як мої крапочки на спинці скочуються та перетворюються на лялечку. Мої очки уже майже нічого не бачать, а тендітні лапки загорнулися в білу нитку. Це означає, що за пару годин я перейду у стан сплячки і більше ніколи не буду гусеничкою Камелією. Якщо зможеш до мене вирватись, приходь якомога швидше на наше перше місце зустрічі.

Чекаю, твоя Камелія»

Дядько Каміль: Жоржик, прочитавши листа, вибіг з хати у піжамному костюмі та за п'ять хвилин був на місці першої зустрічі з коханою. Шукаючи довго жовті крапочки, зелені очки та тендітні ніжки Жоржик помічає білий кокон, що висить на великій та могутній Тополі. Взявши на руки лялечку та ніжно обійнявши її, він гірко заплакав. В записці, що висіла поруч з коконом Жоржик прочитав:

«Жоржику, я знаю, що ти читаєш цього листа. Не сумуй. Моє серце скоро буде битися в подібні ніжні метелики.

Цілую, назавжди твоя Камелія».

Жоржик пригадав першу розмову з Камелією.

Жоржик: Так от чому у тебе мало часу.. Мій метелик, я буду пам'ятати тебе завжди..!

СЦЕНА 8

Ліс Фунтеблю

Дядько Каміль: Пройшло два тижні. Жоржик кожного дня згадує кохану, хоча розуміє, що більше ніколи її не побачить. Одного дня, повертаючись додому через Фунтеблю із заняття по бісероплетінню Жоржик згадав першу зустріч з Камелією. Він так розчулився та втомився йти, що присів на хвилинку відпочити під Ромашкою та заснув. В один момент Жоржик відчув на собі погляд великих оченят, в які можна було дивитись безкінечно, яскравим кольором засвітилися жовті кружечки мов сонечко, що осліпило Жоржика. Якась тендітна комашка обняла його своїми крильцями. Жоржик прокинувшись, побачив перед собою розкішного метелика.

Жоржик: *(сонно)* Камеліє, це ти?

Камелія: Привіт, Жоржику!

Жоржик хутко прокинувся, почувши голос Камелії

Жоржик: Камеліє, це точно ти. Я не думав, що знову зможу тебе побачити. Тепер ми будемо разом і ніхто нам не зможе завадити.

Камелія: Жоржику, я тебе дуже рада бачити, але ми не можемо бути разом.

Жоржик: Чому?

Камелія: Мій любий Жоржику, тепер я метелик і у мене з'явилися нові клопоти.

Жоржик мовчки дивився на Камелію

Камелія: Не сумуй, Жоржику. Мені треба летіти. Прощавай!

Дядько Каміль: Камелія ще раз на прощання обійняла Жоржика і полетіла. Це були найкращі хвилини його життя. Після цього Жоржик кожен день приходив на це місце аби побачитись з коханою, але вона більше не прилітала.